

НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ на
ДВИЖЕНИЕТО "ЗАЩИТА на
ЗАСЕГНАТИТЕ от ЗАКОНА за
РЕСТИТУЦИЯТА" - /ЗВСВОНИ/.
СОФИЯ, 1606, ПК №182

ДО КОНСТИТУЦИОННИЯТ СЪД № 6/к.з.4/95
Дата 12.07.95
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Т У К

104

Г. Д. Гогов
И. М. М. М.
ОБЩЕНО СТАНОВИЩЕ
НА НАЦИОНАЛНИЯТ КОМИТЕТ НА НАЦИОНАЛНОТО ДВИЖЕНИЕ
"ЗАЩИТА НА ЗАСЕГНАТИТЕ ОТ ЗАКОНА ЗА РЕСТИТУЦИЯТА"

ОТНОСНО: Конституционни дела № 4/ 1995 г.
и № 10/1995 г., присъединени за съвместно
разглеждане с определение на Конституци-
онният съд от 23.05.1995 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Поддържаме всички пунктове от нашите две становища от 10.04.1995
и от 10.05.1995 г., предоставени на почитаеия Конституционен съд.

Още веднъж подчертаваме, че Закона за изменение и допълнение
на Закона за възстановяване на собствеността върху одържавени недви-
жими имоти, обнародван в ДВ, брой 20/1995 г., макар и като козметична
мярка, нерешаваща цялостно въпроса, беше повече от необходима и спешна,
поради фаталния срок 24.02.1995 г. Нашето виждане подробно сме развили
в първото ни становище от 10.04.1995 г.

Продължаваме обаче твърдо да стоим на позицията, че "Закона за
възстановяване на собствеността върху одържавени недвижими имоти" и
по специално в частта му касаеща членове 6 и 7, е противоконституцио-
нен, силно политизиран, дискриминационен и поставя в неравноправно поло-
жение хиляди български граждани, засегнати от Закона по членове 6 и 7,
нарушавайки техни основни граждански, човешки и социални права. Няма да
изреждаме членове, параграфи, алинеи, точки и пр. да доказваме това. На
вас те са добре известни.

В член 4, ал. 1 на Конституцията, Република България е обявена
като правова държава и като така е недопустимо приемането на закони
с обратно действие. Дори изключения не са предвидени в Конституцията.
Обратното действие обаче на ЗВСВОНИ обхваща период от преди близо пет
десетилетия и дълбоко накърнява правата на голяма част български гра-
ждани, които нямат никаква вина, за извършените някога, от гледище на

сегашните критерии, неправилни действия на държавните органи. Действията на този закон до сега показва колко болезнени и остри правни, икономически и социални проблеми, конфликти, противоречия и конфронтация създава и ще продължава да създава в обществото неговото приложение. Да не говорим за дадените вече и човешки жертви. За негативните резултати, които могат да настъпят бяхме предупредени от редица международни организации. Ще си позволим да цитираме само думите на господин Столерю при посещението му в България през 1991 г. - "Най-добре би било сега да имате политическа воля да нямате реална реституция. Това ще ви задържи и може да ви върне назад." Другите бивши социалистически страни се вслушаха в съветите на международните организации и с въвеждането на компенсационният принцип на обезщетение не допуснаха конфронтация в обществото и запазиха гражданския и социален мир в страните си. Дори Полша, която чак сега приема закона за реституцията не прие нашия опит с отрицателен знак, а премина също на компенсационният принцип.

Ние сме против извършването на каквито и да било козметични поправки на ЗВСВОНИ в една или друга посока, защото те няма да доведат до справедливото и равнопоставено решаване на проблема, а още повече ще усложнят нещата. Затова предлагаме и продължаваме да предлагаме Народното събрание да наложи мораториум - като се спрат всички производства по делата, заведени по член 7 от ЗВСВОНИ, както и по решените вече дела по този член. Да се възложи на МС да организира извършване на необходимите проверки, с участието на представители на реституирани жилища и на наемателите им и на закупилите добросъвестно отчуждени жилища, да обобщи всички данни и мнения и излезе пред Народното събрание с предложение за цялостно решаване на проблема. В подкрепа на нашата позиция повече подробности сме отразили в представените ви две писмени становища^{но}

По публикувания в ДВ брой 40/1995 г. Закон за изменение и допълнение на Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти известно отношение сме вземали в допълнителното ни становище от 10.05.1995 г. Искаме да прибавим още, че направените поправки и допълнения на чл. 7 от ЗВСВОНИ ни напомнят за сития вълк и цялото агне. Направена е една механична, принципно необоснована и огаждаща някому редакция на съществуващо положение, с неизяснени нови допълнения. Защо е необходимо да се правят усукани поправки, когато целия член 7 е лишен от правна логика?!? На какво основание бившите собственици трябва да предявяват искове към новите собственици за възстановяване на собствеността си, когато те никога не са имали ~~никога~~ правни отношения помежду си?!? Всеизвестен е факта, че отчуждените по Закона за отчуждаване на едната градска покрита недвижима собственост жилища бяха официално обявени за продажба и всеки живущ в тях наемател можеше да купи съответното жилище, ако има пари. Единствените условия бяха в жилището да няма

други наематели, или ако има-те да дадат съгласието си за закупуването. И още членовете на семейството на купувача да имат право на ползуване на жилищната площ, съгласно изискванията на Закона за наемните отношения. А всичко това няма нищо общо с партийното и служебно положение на купувача и най-малкото със злоупотребата с власт. Такива жилища купуваха и хора, които дори не поддържаха миналата власт. Колкото до нарушаването на нормативните актове-за това пък въобще не могат да отговарят купувачите. Ако от някой трябва да се търси отговорност 50 години назад, то това е от държавния чиновник допуснал това нарушение. Така, че съществуването на целия член 7 е едно недомислие и пародия на правна норма, изкуствено създадена с определена цел. Явно тя не е правена от компетентни юристи и по-скоро член 7 трябва да бъде отменен, а не ремонтиран. Същото се отнася и за член 6. Държавата е тази, която трябва да отговаря за действията на своите органи преди половин век, а не засегнатите по членове 6 и 7 невинни граждани. Нормотворците явно са били водени от принципа, разделяй и владей, когато са създавали тези два члена. Така, че парламентаристите и политиците трябва да престанат да водят политическите си игрички за сметка на засегнатите граждани и трупат всички тежести от реституцията върху тях. Крайно време е да се съберат и уточнят, кои бивши собственици не са обезщетени при отчуждаване на жилищата им и решат по какъв начин и кога ще ги обезщетят на компенсационния принцип и да оставят на мира засегнатите по членове 6 и 7 граждани.

Изразявайки отрицателното си отношение към Закона за изменение и допълнение на Закона за възстановяване собствеността върху одържавен жилищни имоти, публикуван в ДВ брой 40/1995 г., това не означава, че ние подкрепяме позицията изразена от 51 народни представители от 37-то Народно събрание по конституционно дело № 10/1995 г. Нашите виждания и позиции са коренно противоположни и принципно различни. Ние няма да правим анализ на искането на 51 депутати. Ще си позволим само да отбележим че в това искане има противоречия, едностранчивост и спекулации с чл. 17 ал. 3 от Конституцията на Република България. Този член важи в по-голяма сила за закупилите добросъвестно отчуждени жилища. Собствеността на претендентите за възстановяване ѝ може да бъде оспорвана, ако се докаже, че собствениците са били обезщетени при отчуждаването. Реагира се и на обратната сила на новата алинея 4 към параграф 2 на заключителните разпоредби на ЗВСВОНИ, а се премълчава и се затварят очите пред обратната сила, 50 години назад, на членове 6 и 7 от ЗВСВОНИ. Посочва се, че обратната сила създавала абсурда еднаквите случаи да се уреждат различно, в зависимост от това, дали решението по съответното дело е влязло в сила или не е влязло. В същото време не се казва абсолютно нищо за еднаквите слу-

чаи по дела заведени по чл. 7 и разглеждани от един и същ съдия, но решавани по коренно различен начин. Защо и как се прави това няма да коментираме. Или за това как и на какво основание конфискувани през 1942 г. жилища по закона за спекулата тогава, сега са деактивирани по ЗВСВНИ и реституирани. Могат да се посочат много примери какви нарушения се вършат под прикритието на ЗВСВНИ. Не е чудно, както сме тръгнали и както ни отърва и за щяло и нещяло да спекулираме с тази обратна сила на законите, да стигнем до положението да скалъпим на бърза ръка някой законче и да отменим с обратна сила да речем я Търновската Конституция, я Конституциите на Народна Република България от 1947 и 1971 г. и да обявим, че държавата България не е съществувала през това време, и че сме се намирали под нечие присъствие. Можем да се върнем и по-назад и да отменим някой закон на Цар Борис I или на Цар Симеон, ако не ни харесват сега.

Още веднаж искаме да подчертаем нашето становище, че членове 6 и 7 на ЗВСВНИ не се нуждаят от нескоропосани поправки и изменения, а трябва да се седне на кръглата маса и трезво и принципно, без политически пристрастия, сериозно да се огледат нормите, залегнали в тях, и веднаж завинаги окончателно, справедливо и равнопоставено се решат проблемите. С този въпрос сериозно трябва да се заемат Парламента, Президента, Правителството, политическите партии, Министерствата на Правосъдието и Финансите. Свое място може би трябва да намери и Конституционният съд. В противен случай не можем да очакваме нищо хубаво. Противопоставянето и конфронтацията ще растат и някой ден ще бъдем изненадани с най-лошото

С ИСКРЕНО УВАЖЕНИЕ:

Национален комитет на Националното
"Защита на засегнатите от
Закон за реституцията - ЗВСВНИ"

Председател:

/ Б. Карастоянов /

09.06.1995 год.